

jemu dle děje žalobního příslušející a že tedy už proto předpoklad druhé věty § 55 j. n. není dán, neboť odevzdáním pozůstalosti rozpadla se původní celková pohledávka na tolik samostatných pohledávek, kolika dědicům připadla (§ 889 obč. zák.). Není závady, aby každý z nich nedobýval svůj díl samostatnou žalobou a to u soudu, který dle obnosu podílu toho jest věcně příslušným.

Čís. 722.

Nárok soukromníka proti obci, jež dala u něho ubytovati a stravovati vojenskou asistenci obilní rekvisiční komise, jest nárokem soukromoprávním.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, R I 887/20.)

V roce 1917 převzal žalobce k výzvě tehdejšího starosty žalované obce na byt a stravu ve svém hostinci několik vojínů asistujících při rekvisici obilí. Vojíní pobýli u žalobce více týdnů, načež žádal žalobce na obci přiměřenou náhradu. Obec vyplatila mu pouze to, co obdržela od státu jakožto poplatek za ubytování a stravování, pročež žalobce domáhal se soudně zbytku. Žalovaná obec vznesla proti žalobě námitku nepřípustnosti pořadu práva. Soud první stolice žalobu rozsudkem zamítl. Důvody: Dle §§ 38 a 51 zákona ze dne 11. června 1879, čís. 93 ř. zák. jest přechodné ubytování a stravování vojska věcí obce; povinnost ta stihá ji nikoliv jako podmět soukromoprávních vztahů, nýbrž jako svaz veřejnoprávní. Povinnost tato jest tudíž povinností veřejnoprávní a tohoto rázu jest i náhradní nárok obyvatelů obce, na něž obec svůj závazek přesunula, vůči obci. Soukromoprávního rázu dostalo by se tomuto nároku pouze tehdy, kdyby obec v tom kterém případě byla s jednotlivými svými občany uzavřela úmluvu o výši náhrady, čemuž však v tomto případě tak nebylo. Odvolací (správně rekursní) soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto důvodů: I rekursní soud vychází z ustanovení §§ 38 a 51 zákona ze dne 11. června 1879, čís. 93 ř. zák., dospěl však k názoru opačnému. Zmíněný zákon rozeznává mezi ubytováním trvalým a přechodným. Přechodné ubytování, u něž tu jde, postihuje obec, které přísluší pak odškodňovací nárok proti vojenské správě. Jednotlivým osobám se zvláštní povinnost zákonem neukládá. Jsou proto úmluvy obce s jednotlivými občany rázu soukromoprávního, závazek obce pak vůči státu povahy veřejnoprávní, jak vyplývá nanejvýš z § 38 onoho zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nejvyšší soud položil si především otázku, je-li dovolací rekurs žalované obce vůbec přípustným. K otázce té dlužno odpověděti kladně. První soud uznal za odůvodněnu námitku nepřípustnosti pořadu práva žalovanou obcí vznesenou. Jak již soudem druhé stolice správně bylo vytčeno, pochybil soud první po stránce formální potud, že zamítl rozsudkem žalobu; měl spíše usnesením ji odmítnouti. Rozhodnutí prvního soudu, ač ve formě

rozsudku vydáno, jest tedy svou podstatou usnesením, pročez i s odvoláním, proti němu podaným, v druhé stolici právem bylo nakládáno jako s rekurssem. Ovšem pochybil též soud druhé stolice formálně, uznáv o rekursu jako soud odvolací. V pravdě jest tu tedy usnesení soudu rekursního, nikoliv usnesení soudu odvolacího, a přípustnost dovolacího rekursu neřídí se předpisy § 519 c. ř. s. Soud rekursní pochybil však po stránce formální též potud, že zrušil rozhodnutí soudu prvního. Mělo spíše usnesení soudu rekursního zníti v ten smysl, že se rozhodnutí soudu první stolice, jsoucí vlastně usnesením, změňuje tak, že se zavrhuje námitka nepřipustnosti pořadu práva, v kterémžto případě každá strana může dle čtvrtého odstavce § 261 c. ř. s., když usnesení nabylo moci právní, navrhnouti, aby položen byl rok k ústnímu přelíčení ve věci hlavní. Vskutku nejde tudíž o zrušující, nýbrž o změňující usnesení soudu rekursního, pročez ustanovení druhého odstavce § 527 c. ř. s. nepřekáží věcnému vyřízení dovolacího rekursu. Ve věci samé pak dlužno usnesení soudu rekursního uznati za správné. Po názoru nejvyššího soudu nepřicházejí zde v úvahu předpisy zákona ze dne 11. června 1879, čís. 93 ř. zák., kterýmž se ustanovuje, jak se mají opatřovati byty a vedlejší potřeby, jichž má za míru potřebí stále vojsko. Podle souhlasného přednesu stran nešlo o ubytování a stravování příslušníků vojska jakožto takových; byly spíše za války do obce politickým okresním úřadem vyslány obilní rekvisiční komise, jímž bylo přidáno několik vojáků. Jak vyplývá z výpovědi svědků a z úředního vyřízení okresního hejtmanství byla příslušným úřadem obci uložena povinnost ubytovati a stravovati tyto vojíny a hraditi útraty s tím spojené. Žalovaná obec doznala, že dala vojíny žalobci do bytu a stravy. Žalobce pak se domáhá náhrady za byt a stravu jim poskytované. Z toho však jde na jevo, že, třebaže povinnost obce k ubytování a stravování vojáků byla rázu veřejnoprávního, náhradní nárok žalobcův proti obci jest povahy soukromoprávní. Neboť buď bylo mezi obcí a žalobcem (třeba jen mlčky (§ 863 obč. zák.) — učiněno ujednání o ubytování a stravování vojáků, a tu přísluší žalobci přímý nárok soukromoprávní ze smlouvy proti obci; — neb učinil žalobce bez smlouvy za obec náklad, který by byla tato dle platných předpisů sama musila učiniti, a v tom případě jde o nárok dle § 1042 obč. zák., jenž podle ustálené judikatury jest i tenkrát povahy soukromoprávní, když povinnost k nákladu má ráz veřejnoprávní. O nárocích soukromoprávních však přísluší rozhodovati pouze a jedině soudům (§ 1 j. n.), nelze tudíž tvrditi, že v daném případě pořad práva jest vyloučen.

Čís. 723.

K žalobě manželky na manžela, z jehož viny bylo manželství rozvedeno, o výživné lze přisouditi pouze výživné ode dne žaloby o výživné, nikoliv ode dne rozvodu, a to s úroky ode dne téže žaloby.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, Rv I 465/20.)

Manželství sporných stran bylo rozvedeno rozsudkem ze dne 9. února 1918 z viny manželovy. Manželka domáhala se žalobou podanou dne